

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd Cylch Gorchwyl 2024/25

1. Diben

Diben Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yw cydweithredu ar draws ffiniau sefydliadol i gytuno ar weithredu ar y cyd i sicrhau gwell canlyniadau i ddinasyddion yng Nghaerdydd a'r rhanbarth ehangach. Felly, bydd y Bwrdd yn:

- 1.1 Sicrhau gweithredu ar y cyd mewn ymateb i ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a bod y 5 egwyddor canlynol yn cael eu mabwysiadu wrth wneud penderfyniadau:
  - **Edrych i'r hirdymor** a dangos bod y Bwrdd yn ymwybodol o les cenedlaethau'r dyfodol ac yn mynd i'r afael ag ef tra'n mynd i'r afael hefyd ag anghenion presennol dinasyddion yng Nghaerdydd;
  - **Gweithredu dull integredig** ac ystyried sut y gall yr amcanion lles effeithio ar bob un o nodau lles Cymru ac amcanion sefydliadol partner;
  - **Cynnwys pobl** â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles ac sy'n adlewyrchu amrywiaeth y boblogaeth. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod atebion lleol yn cael eu datblygu mewn partneriaeth â phobl leol drwy gynyddu ymgysylltu â dinasyddion, yn unol â'r Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru;
  - **Cydweithredu** gydag eraill i gyflawni amcanion lles Caerdydd ac ystyried lle y gellid darparu gwasanaethau gyda'i gilydd i fynd i'r afael â her a rennir;
  - **Atal ac Ymyrryd yn Gynnar** drwy ddefnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd neu waethygu.
- 1.2 Sicrhau bod partneriaid yn gweithio gyda'i gilydd i ddileu rhwystrau a mynd i'r afael â'r heriau allweddol sy'n wynebu'r ddinas.
- 1.3 Cryfhau arweinyddiaeth gwasanaethau cyhoeddus lleol i fynd i'r afael â heriau 'sylfaenol a heb eu datrys' o safbwynt dinasyddion a sicrhau ymateb system gyfan effeithiol i anghenion dinasyddion;
- 1.4 Hwyluso modelau darparu newydd drwy gyfuno adnoddau posibl, alinio gwasanaethau'n well ar draws sectorau neu sefydlu trefniadau ar y cyd newydd;
- 1.5 Bod yn bartneriaeth ddysgu sy'n datblygu arfer gorau wrth drawsnewid gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd ac sy'n hwyluso rhannu profiad ar draws gwasanaeth cyhoeddus Cymru;
- 1.6 Cydlynu blaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol a datblygu perthnasau effeithiol sy'n goresgyn rhwystrau sefydliadol;
- 1.7 Cynnal gweithgareddau cydweithredol eraill sy'n hyrwyddo lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol y ddinas;
- 1.8 Ymateb i amgylchiadau eithriadol (fel Covid-19, argyfwng Wcráin, a'r argyfwng Gofal Cymdeithasol), a rheoli adferiad o amgylchiadau o'r fath.

2. Prif Gyfrifoldebau

2.1 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn gyfrifol am y gofynion statudol canlynol:

- Paratoi, cyhoeddi ac adolygu asesiad o gyflwr lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yng Nghaerdydd;
- Paratoi Cynllun Lles Lleol ar gyfer Caerdydd sy'n nodi'r amcanion lles lleol a'r camau y mae'n cynnig eu cymryd i'w bodloni;
- Cymryd pob cam rhesymol i gyflawni'r amcanion lleol o fewn y Cynllun Lles;
- Cyhoeddi adroddiad blynyddol sy'n nodi cynnydd y Bwrdd o ran cyflawni'r amcanion lleol

2.2 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn ymdrechu i weithio yn unol â'r canlynol:

- Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP)
- Yr Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru
- Safonau Cenedlaethol Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc
- Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011
- Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig (2006)
- Deddf Cydraddoldeb 2010 a'r ddyletswydd sector cyhoeddus
- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014
- Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016
- Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 a dileu tlodi plant

2.3 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd, drwy ei Gynllun Lles, yn ceisio cyflawni ei ddyletswyddau statudol¹ mewn perthynas â'r canlynol:

- Y broses Cynllunio Cymunedol a ragwelir gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009;
- Gwneud trefniadau i hyrwyddo cydweithredu gyda'r bwriad o wella lles plant (Deddf Plant 2004);
- Paratoi strategaeth i ymateb i ofynion Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 ar gyfer cyfrannu at ddileu tlodi plant;
- Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011;
- Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymdogaethau Glân 2005;
- Y ddyletswydd i ffurfio a gweithredu Asesiad Anghenion Strategol a Strategaeth ar gyfer lleihau trosedd ac anrhefn; Strategaeth ar gyfer brwydro yn erbyn camddefnyddio cyffuriau, alcohol a sylweddau eraill; a Strategaeth ar gyfer lleihau aildrosedd (Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998);
- Y Ddyletswydd Trais Difrifol fel rhan o Ddeddf yr Heddlu, Troseddau, Dedfrydu a'r Llysoedd 2022;
- Y cynllun ar gyfer darparu cymorth iechyd meddwl sylfaenol lleol (Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010);
- Cynhyrchu cynlluniau newydd mewn ymateb i'r asesiad anghenion dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (2014);

---

¹ <https://www.llyw.cymru/llesiant-cenedlaethaur-dyfodol>

- Paratoi Strategaeth leol fel sy'n ofynnol dan Adran 5 Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015;
- Cynhyrchu datganiadau ar gyfer Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016;
- Paratoi strategaethau i hyrwyddo a hwyluso defnydd yr iaith Gymraeg.

2.4 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn ysgwyddo cyfrifoldebau statudol Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (PDC) Caerdydd. Mae PDCau yn gyrrff statudol sy'n ofynnol dan Adrannau 5-7 Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998. Mae aelodaeth Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn cynnwys yr 'awdurdodau cyfrifol' fel sy'n ofynnol dan y Ddeddf (Awdurdod Lleol, Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru, Gwasanaethau Prawf, Bwrdd Iechyd Lleol) a chynrychiolwyr o Cyfoeth Naturiol Cymru, Comisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru, Trydydd Sector Caerdydd (C3SC) a Llywodraeth Cymru.

Wrth gyflawni rôl PDC, bydd yr holl weithgarwch strategol a gweithredol yn cael ei ystyried yn gyntaf gan Fwrdd PDC y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, gyda materion yn cael eu huwchgyfeirio i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar sail eithriad neu fel sy'n ofynnol i gyflawni dyletswyddau statudol y PDC.

3. Aelodaeth

Aelodau Statudol

3.1 Bydd aelodaeth statudol y Bwrdd yn cynnwys;

- Cyngor Caerdydd (Arweinydd a Phrif Weithredwr)
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (Cadeirydd a/neu Brif Weithredwr)
- Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru (Cadeirydd a/neu Brif Swyddog)
- Cyfoeth Naturiol Cymru (Prif Weithredwr)

3.2 Mae'n bosibl y caiff unigolion eu dynodi i gynrychioli unrhyw un o'r personau a enwir uchod. Caiff Arweinydd Cyngor Caerdydd ddynodi aelod arall o Gabinet y Cyngor i'w gynrychioli yn unig. Dylai fod gan unrhyw gynrychiolwyr dynodedig yr awdurdod i wneud penderfyniadau ar ran eu sefydliad.

3.3 Mae aelodau statudol yn gyfrifol ar y cyd am gyflawni dyletswyddau statudol y Bwrdd.

Gwahoddedigion Statudol

3.4 Gwahoddir y gwahoddedigion statudol canlynol, sy'n arfer swyddogaethau cyhoeddus, i gyfranogi yng ngweithgarwch y Bwrdd:

- Gweinidogion Cymru
- Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru
- Comisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru
- Cynrychiolwyr y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
- Cyngor Trydydd Sector Caerdydd

- 3.5 Gofynnir i'r gwahoddedigion statudol ymuno â'r Bwrdd drwy lythyr gan y Cadeirydd yn rhestru'r rhesymau dros y gwahoddiad a'r hyn a ddisgwylir gan y gwahoddedig.
- 3.6 Nid oes angen i wahoddedigion statudol dderbyn gwahoddiad y Bwrdd.
- 3.7 Fel aelodau o'r Bwrdd, bydd gwahoddedigion statudol yn gweithio ar y cyd â'r Bwrdd ar unrhyw beth y mae'n ei wneud dan ei ddyletswydd lles, gan gynnwys asesu cyflwr lles yn ei ardal, gosod amcanion i wneud y mwyaf o'i gyfraniad at gyflawni'r nodau, a chymryd camau rhesymol i gyflawni'r amcanion hynny. Mae gan wahoddedigion statudol hawl i wneud sylwadau i'r Bwrdd ynglŷn ag asesiadau lles lleol a'r cynllun lles lleol, cymryd rhan mewn cyfarfodydd y Bwrdd a darparu cyngor a chymorth arall.

Partneriaid Eraill

- 3.8 Bydd y Bwrdd yn ymgysylltu â phartneriaid allweddol eraill yn yr ardal sy'n arfer swyddogaethau cyhoeddus ac sydd; â buddiant sylweddol yn lles yr ardal; yn darparu gwasanaethau cyhoeddus pwysig; ac yn ymwneud â pharatoi, gweithredu a chyflawni gwaith y bwrdd.
- 3.9 Bydd y partneriaid hyn yn cynnwys, ond nid ydynt yn gyfyngedig i:
- Cynghorau Cymuned
  - Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru
  - Cyngor Iechyd Cymuned Caerdydd a'r Fro
  - Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru
  - Coleg Caerdydd a'r Fro
  - Cyngor Celfyddydau Cymru
  - Cyngor Chwaraeon Cymru
  - Llyfrgell Genedlaethol Cymru
  - Amgueddfa Genedlaethol Cymru
  - Awdurdodau Parciau Cenedlaethol
- 3.10 Gall y Bwrdd ystyried pa gyrff eraill, os unrhyw rai, y mae'n dymuno eu gwahodd i gyfranogi yn ei waith ac i ba raddau. Yr unig amod yw bod rhaid iddynt arfer swyddogaethau cyhoeddus. Dylid adolygu aelodaeth yn rheolaidd er mwyn sicrhau y caiff y blaenoriaethau a nodwyd gan yr amcanion lles eu cefnogi ac y cânt adnoddau ar gyfer eu cyflawni.

4. Cyfarfodydd

Cyfarfodydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd

- 4.1 Bydd y Bwrdd yn cynnal "cyfarfod gofodol" a gadeirir gan arweinydd Cyngor Caerdydd, heb fod yn hwyrach na 60 diwrnod ar ôl ethol Cynghorwyr yn arferol wedi hynny.
- 4.2 Bydd aelodau'r Bwrdd yn penodi Cadeirydd ac Is-gadeirydd yn y cyfarfod gofodol o'r aelodau statudol a'r gwahoddedigion statudol.

- 4.3 Cynhelir cyfarfodydd y Bwrdd yn chwarterol bob blwyddyn ariannol, yn amodol ar adolygu aelodau'r Bwrdd.
- 4.4 Mae'n bosibl y caiff cyfarfodydd ychwanegol eu galw fel y cytunir gan y Bwrdd.

5. Is-grwpiau

- 5.1 Gall y Bwrdd sefydlu is-grwpiau i'w gefnogi wrth gyflawni ei swyddogaethau a gall y Bwrdd awdurdodi is-grwpiau i arfer nifer cyfyngedig o swyddogaethau.
- 5.2 Yn ogystal, efallai y bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn cytuno i sefydlu grwpiau gorchwyl a gorffen i symud darnau penodol o waith (e.e. paratoi Asesiad Lles) ymlaen. Bydd y rhain yn gweithredu ar amser cyfyngedig hyd nes y bydd y gwaith wedi'i gwblhau.
- 5.3 Rhaid i bob is-grŵp/grŵp gorchwyl a gorffen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd gynnwys o leiaf un aelod statudol o'r Bwrdd (neu gynrychiolydd enwebedig), a gall gynnwys unrhyw gyfranogwr gwadd neu bartner arall.
- 5.4 Bydd y Bwrdd yn penderfynu ar amcanion pob is-grŵp/grŵp gorchwyl a gorffen pan sefydlir y grŵp.
- 5.5 Bydd pob is-grŵp/grŵp gorchwyl a gorffen yn paratoi cylch gorchwyl a bydd Cadeirydd y grŵp yn ei gyflwyno i'r Bwrdd i'w gymeradwyo.
- 5.6 Bydd is-grwpiau/grwpiau gorchwyl a gorffen yn cael eu hadolygu'n flynyddol i adlewyrchu blaenoriaethau newidiol fel sy'n briodol ym marn y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Byrddau/Partneriaethau Statudol Eraill

- 5.7 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn cyflawni rôl y PDC statudol yng Nghaerdydd. Bydd Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid Caerdydd yn adrodd yn uniongyrchol i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd gan adlewyrchu pwysigrwydd parhaus goruchwyliaeth strategol yn y maes hwn.
- 5.8 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn gweithio'n agos gyda Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro i sicrhau bod goruchwyliaeth a gwelededd priodol rhwng gwaith y ddau fwrdd, gan gynnwys y canlynol:
- Bydd agendâu, papurau a chofnodion y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn cael eu rhannu'n ôl yr arfer ar gyfer pob cyfarfod o'r BGC a'r BPRh.
  - Bydd cyfarfod blynyddol ar y cyd rhwng y BGC a'r BPRh yn cael ei gynnal i drafod blaenoriaethau a rhaglenni gwaith a rennir ar gyfer y flwyddyn i ddod.
  - Bydd y BGC a'r BPRh yn gallu uwchgyfeirio materion i'w gilydd neu ofyn am friff ar unrhyw fater sydd o fewn eu cylch gorchwyl priodol.

5.9 Bydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd hefyd yn darparu arweinyddiaeth ar gyfer fframwaith partneriaeth gwasanaethau cyhoeddus y ddinas, gan gynnwys partneriaethau statudol ac anstatudol eraill.

6. Gwneud Penderfyniadau

6.1 Mae penderfyniadau'r Bwrdd, er enghraifft cytuno'r asesiad lles lleol a'r cynllun lles lleol, dim ond yn ddilys pan y'u gwneir ar y cyd neu'n ddienw gan yr holl aelodau a chyda'r holl aelodau'n bresennol. Mae hyn yn cynnwys awdurdodi a chymeradwyo yn unol â threfniadau llywodraethu mewnol ar gyfer pob sefydliad unigol a gynrychiolir.

6.2 Yn achos anghytundeb rhwng yr aelodau, cyfrifoldeb y Cadeirydd yw cyfryngu cytundeb a sicrhau bod hyn yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesaf sydd y Bwrdd neu mewn cyfarfod arbennig os oes angen..

7. Craffu

7.1 Bydd y Bwrdd yn destun craffu gan bwyllgor craffu llywodraeth leol dynodedig yr awdurdod lleol. Bydd gwaith y Bwrdd hefyd yn agored i graffu gan bwyllgorau pwnc.

8. Ysgrifenyddiaeth

8.1 Cyngor Caerdydd sy'n rhoi cymorth gweinyddol i'r Bwrdd. Mae hyn yn cynnwys:

- Sicrhau bod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cael ei sefydlu ac yn cyfarfod yn rheolaidd;
- Paratoi'r agenda a chomisiynu papurau ar gyfer cyfarfodydd;
- Gwahodd cyfranogwyr a rheoli presenoldeb;
- Cydlynu'r gwaith o baratoi'r adroddiad blynyddol;
- Paratoi tystiolaeth ar gyfer craffu.

8.2 Mae'r aelodau statudol yn gyfartal gyfrifol am sicrhau adnoddau i gyflawni swyddogaethau'r Bwrdd. Bydd cyfraniadau yn cael eu hadolygu a'u cytuno gan y Bwrdd yn ôl yr angen.

9. Cyfranogiad Ehangach

9.1 Mae dull y Bwrdd o ganolbwyntio ar ddinasyddion yn golygu y bydd yn ymgysylltu mewn perthynas bwrpasol â phobl a chymunedau ledled Caerdydd, gan gynnwys plant a phobl ifanc, siaradwyr Cymraeg a'r rhai â nodweddion gwarchoddedig, ym mhob agwedd ar ei waith.

9.2 Mae angen i'r Bwrdd gynnal ymgynghoriad ac ymgysylltiad mewn perthynas â'r asesiad drafft o gyflwr lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol a'r Cynllun Lles drafft.

9.3 Bydd y Bwrdd yn gwneud y mwyaf o'r mecanweithiau a'r rhwydweithiau presennol i sicrhau bod gwybodaeth gymunedol yn llywio'r gwaith o gyflawni a blaenoriaethu amcanion lles.

9.4 Mae'r Bwrdd yn destun craffu drwy Bwyllgor/Pwyllgorau Craffu'r Cyngor ac mae'r broses hon yn darparu llwybr pellach ar gyfer ymgysylltu â'r cyhoedd.

10. Adolygu

10.1 Bydd y Cylch Gorchwyl yn cael ei adolygu'n flynyddol.